

Les jako prostředí pro animaci

BcA. Linda Svobodová

Diplomová práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ústav animace a audiovize

akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: BcA. Linda SVOBODOVÁ
Osobní číslo: K09369
Studijní program: N 8209 Teorie a praxe audiovizuální tvorby
Studijní obor: Animovaná tvorba

Téma práce: 1. Teoretická část:
Les jako prostředí pro animaci

2. Praktická část:
Něco za něco, animovaný film

Zásady pro vypracování:

1. Teoretická práce:

Rozsah práce a pokyny k vypracování: minimálně 30 normostran textu + přílohy, odevzdejte v elektronické podobě 1 ks na CD nosiči ve formátu PDF; 1 ks pevné vazby v tištěné podobě (barevně), 2 ks v kroužkové vazbě (čb). Vypracujte výtvarné návrhy, obrázkový a pracovní technický scénář audiovizuálního díla jako přílohu teoretické části.

2. Praktická práce:

Film realizujte v minimální délce 3 min a 30 vt. a práci odevzdejte:

1) 1x na médiu DVD - výstup soubor avi ze stříhového programu Premiere Pro 1.5: file-export-movie-settings: general: Microsoft DV AVI, video: DV PAL, 720x576, 25fps, pixel aspect ratio - dle formátu obrazu - D1/DV PAL (1.067). tj.4:3 nebo 16:9, audio: uncompressed, 48000 Hz

2) 1x na médiu CD-R ve formátu mpeg

3) 1x na médiu DVD - formát DVD - pro stolní DVD přehrávač.

Součástí prezentace praktické části je výtvarný návrh plakátu formát 70x100 cm, v digitální podobě PDF (příprava pro tisk-rozlišení: 300 dpi, režim: CMYK barva).

Pro přijetí práce je nutné odevzdat vyplněné formuláře pro OSA a NFA a licenční smlouva k audiovizuálnímu dílu.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

Jak číst film Monaco James, Albatros Plus, Praha 2004, ISBN 80-00-01410-6

Úvod do estetiky animace, Kubíček Jiří, AMU, Praha 2004, ISBN 80-7331-019-8

Timing for animation, Whitaker Herold, Halas John, Focal Press, ISBN 0240517148

Animace a doba 1955-2000, Sdružení přátel odborného filmového tisku, FILM A DOBA, Praha 2004, ISSN 0015-1068

Umelecké filmové dielo a komercia z hľadiska praktickej dramaturgie, Doc. Zuzana Gindl-Tatárová, ArtD., Bratislava 2000, ISBN 80-85182-72-6

Člověk a les, Pavel Klvač (ed.), MU v Brně 2006, ISBN 80-210-4202-8

2 1/2 D aneb prostor (ve) filmu v kontextu literatury a výtvarného umění, Kateřina Svatoňová, Praha 2008, FF UK, ISBN 978-80-7308-264-2

Vedoucí teoretické části:

Mgr. Lukáš Gregor

Kabinet teoretických studií

Vedoucí praktické části:

MgA. Aleš Výmola

Ústav animace a audiovizí

Datum zadání diplomové práce:

11. ledna 2010

Termín odevzdání diplomové práce:

17. května 2010

Ve Zlíně dne 10. května 2010

Jana Janíková
doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

Jana Janíková
doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 10.5.2010

LINDA SVOBODOVÁ
Linda Svobodová
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím odborné literatury a pramenů uvedených v seznamu literatury.

Datum: 10.5.2010

Linda Svobodová

Linda Svobodová

ABSTRAKT

Práce seznamuje čtenáře s prostředím lesa v animovaném filmu s použitím rozborů konkrétních filmových sekvencí, které dopomáhají k vysvětlení úlohy a komparace lesa v závislosti jednotlivých výtvarných technik zpracování pro dané žánry a cílovou skupinu diváka.

Klíčová slova: animovaný film, les, prostředí, expozice, prostor

ABSTRACT

This work introduces the forest surroundings in animated films to a reader. The use of particular film sequences helps to explain the importance of the forest function and to compare each art expression technique depending on a film genre and a target audience.

Keywords: animated film, the forest, surroundings, exposition, space

Děkuji svému vedoucímu práce, Lukášovi Gregorovi, za přínosné rady; a stejně tak Michalovi Zemanovi. Na dálku chci také poděkovat všem zmíněným tvůrcům animovaných filmů, že si vybrali les jako alespoň jedno ze svých filmových prostředí a já jsem tak mohla naplnit obsah rozboru a především poznat tak zákoutí a prostory, které jsem dříve neviděla.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 CO MI TÉMA LESA NABÍVNE	11
1.1 KTERÝCH KATEGORIÍ ANIMACE SE ROZBOR TÝKÁ.....	11
2 LES, MOCNÝ EKOSYSTÉM	13
2.1 ROSTLINNÉ ZASTOUPENÍ, STROM JAKO HLAVNÍ ELEMENT.....	13
2.2 FAUNA.....	14
2.3 PLODY	15
2.4 VODA, LESNÍ ŽIVEL.....	17
3 KOLIK TVÁŘÍ MŮŽE LES MÍT	18
3.1 PODOBA LESA V ZÁVOSLOSTI NA ČASE.....	18
3.1.1 Jiný ráno, jiný v noci	18
3.1.2 Květy, plody, holé kmeny.....	20
3.1.3 Les v animaci včera, dnes a zítra	21
3.2 POČASÍ, JAKO DALŠÍ FAKTOR	23
3.3 ÚTOČIŠTĚ NEBO MÍSTO STRACHU?.....	23
3.3.1 Směs strachu a klidu	24
3.3.2 Schovat se před nepřítelem.....	26
4 VIZUÁLNÍ ZÁŽITEK	27
5 VZTAH ČLOVĚKA K LESU.....	32
5.1 UCTÍVÁNÍ, FASCINACE, OCHRANA.....	32
5.1.1 Animování rostlin a plodů	35
5.1.2 Růst a zánik stromu, narození a smrt člověka	36
6 PROSTŘEDÍ	37
6.1 PROSTOR.....	37
6.1.1 Prostor díla	38
6.2 VĚRNOST NAPODOBENÍ SKUTEČNÉHO PROSTŘEDÍ.....	38
6.3 JAKOU ROLI MÁ PROSTŘEDÍ LESA	38
7 ANIMOVANÝ FILM „NĚCO ZA NĚCO“	40
ZÁVĚR	41
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	432
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	454
SEZNAM PŘÍLOH	465

ÚVOD

S potěšením v následujících řádcích propojím svět animace se světem lesa. Nechám tak čtenáře mé práce, aby následovali loutky Jiřího Trnky v jeho čarokrásných tajemných hvozdech, aby se nechali omámit Burtonovým houbovým lesem, kde bloudí jeho Alenka, a také aby propadli kouzlu bílého koně v korunách stromů jako ježek Jurije Norštejna.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CO MI TÉMA LESA NABÍDNE

Jsem člověk, který chodí do lesa za odpočinkem, sportovním výkonem, načerpáním energie, zamyšlením. Les, jako široký ekosystém, nabízí mnoho. Je to prostředí s životem, plodí, umírá, schovává, děsí i uklidňuje. My, lidé, jeho darů využíváme, bereme a také zneužíváme a plýtváme. Obdivujeme ho, milujeme, ale také ničíme.

Vybrala jsem si téma prostředí lesa v animaci proto, abych si alespoň v myšlenkách při psaní této práce mohla odběhnout do míst, kde v reálu hledám potěšení na duši i těle. Nacházejí je i animované postavičky, Křemílek, Šrek nebo Ofelia z Faunova Labyrintu? Čerpali mocnou sílu ze stromů i režiséři a výtvarníci Včelky Máji, Avatara a Čarodějova učně během ztvárnění smrků, houštin a bludných kořenů? Osobní zkušenost se od nich asi nedozvím, ale mohu alespoň přispět svými postřehy.

Ke studii jsem si vybrala prostředí, ve kterém je daný animovaný snímek zasazen, kde se odehrává akce, drama, vyprávění.

Zajímá mě, jak se dá využít lesní prostředí jako nástroj v animovaném filmu, jak ho (který) autor postaví do poměru se svým příběhem a technikou zpracování, jak velkou hraje roli v daném snímku a kolik tváří může mít.

Rozbor může pomoci například těm, kteří přemýšlejí nad vytvořením svého nového filmu a scény, které se mají odehrávat v lese, jsou pro ně zatím neurčité, matné. Může být inspirací pro tvůrce, co hledají kam položit akci „honičky“ a schovávané v jejich příštím snímku. (Anebo ať si ji přečtou jednoduše ti, kdo chtějí a zajímají se o toto téma bez dalšího velkého užitku.)

1.1 Kterých kategorií animace se rozbor týká

Titul mého rozboru obsahuje slova animace, prostředí a les. Animace, sama o sobě, je pojmem, který není snadné jednoznačně definovat. V kapitole Obsah animace Kubíčkovy knihy Úvod do estetiky animace se dočteme, že se „animací“ v průběhu dějin snažili vymezit mnoho teoretiků, umělců, animátorů a autorů. Je médiem podle Marshalla McLuhana, výtvarným uměním v pohybu dle teoretičky Maureen Furnissové, anebo magickým rituálem pro Jana Švankmajera. 1)

Každopádně je to, dá se říct, obecný pojem pro následující kategorie. Animace zahrnuje film, který dále můžeme rozdělit na animovaný film krátkometrážní a dlouhometrážní (neboli celovečerní, jak se často užívá). Třetí větví animovaného filmu je také film hraný (čili s živými aktéry, živou akcí), který využívá animace pro vytvoření speciálních efektů a triků (jež samotnou živou akcí nelze dosáhnout). Další skupinou jsou animované seriály (ty můžeme řadit též pod krátkometrážní animované filmy) včetně našich českých oblíbených večerníčků. Do „rodiny“ animace patří vedle filmu internetová nebo webová prezentace (nejčastěji flashové animace bannerů), reklama (od televizní přes venkovní na velkoplošných obrazovkách až po opět zmiňovanou internetovou), hry (počítačové, internetové, nebo video), animace v populárně-vědeckých filmech a konečně videoklipy.

Směr práce jde k filmu jak krátkometrážnímu tak celovečernímu. Mimo jiné se bude zabývat některými hranými filmy, které využívají animaci ke speciálním efektům (zejména těmi díly, kde je lesní prostředí právě animováno anebo výtvarně zpracováno, respektive není živé).

A také nelze vynechat kategorii filmu, kdy se kombinuje animace postav (loutek, věcí apod.) s prostředím živého lesa. Ačkoliv toto nezapadá do konceptu práce, ráda bych upozornila na nejnovější počín Jana Svěráka, a to film „Kuky se vrací“. Soudím, zatím jen podle dostupných ukázek, které se nedávno objevily, že film bude velmi poutavý nejen pro dětské diváky. Vidím zde pěkný kontrast ve velikosti animovaných postaviček (vyrobených z látky, plyše, chrastí a drátků) a reálného prostředí lesa, houští, nor a pařezů.

2 LES, MOCNÝ EKOSYSTÉM

Les je bohatý ekosystém, kde říše rostlinná žije v souladu s říší živočišnou. Ekosystémem se myslí ucelená soustava vzájemných účinků mezi živými organismy a jejich prostředím. 2)

2.1 Rostlinné zastoupení, strom jako hlavní element

Dominantou rostlinné skupiny jsou stromy, dřeviny, které ne jeden z nás v životě obdivoval. Stromy a lesní porosty dřevin jsou důležitou složkou celosvětové flóry. a jsou bohatě zastoupeny, s výjimkou Antarktidy, na všech kontinentech. 3)

Jinak je nám v lese jehličnatém, jinak se cítíme v listnatém nebo smíšeném. Zastavíme a zamýšlíme se nad opuštěným stromem a naopak hustý rozsáhlý les nevnímáme jako shluk individuálních stromových jednotek. Stromy rostoucí na skále jsou ošlehané krutými podmínkami a vypadají jako kdyby „už si prožili své“. Zeleň v městských parcích vyhledáváme s pocitem, že můžeme tak uniknout a očistit se od kouře z místní dopravy. A i v těch nejsušších oblastech pouště můžeme zahlédnout odvážné porosty, které jsou ve filmech tak oblíbeným zjevem fatamorgány.

Každý druh je natolik odlišný, kmenem, listy, kořeny, korunou, výškou či šířkou. Každý žije v jiných podmínkách. A tak výtvarníci, co navrhují stromové pozadí (nebo popředí) mají na výběr z velmi široké škály. Lze tak položit příběh do mohutné kanadské tajgy, indonéského deštného pralesa nebo šumavských bučin. Málo kdy se konkrétně dozvíme přesnou geografickou lokaci nebo nadmořskou výšku daného příběhu. A stejně tak se jen zřídka dopátráme, zda kmeny v popředí akce byly smrky, jedle nebo borovice. Autor má však svou představu a je na něm nakolik své podklady (ať už geografické či biologické) odhalí divákovi.

Kromě nadzemních pater stromu se vyskytují v půdním prostředí ještě patra podzemní, která zahrnují kořeny, oddenky, podzemní výběžky, hlízy, cibule apod. Výrazná patrovitost v podzemí je na stepích, popř. v polopouštích a pouštích, kdy podzemní patra bývají svou biomasou i svým vertikálním rozpětím od půdního povrchu mohutnější než patra nadzemní.

4)

Už z názvu pochytíme, že v díle kanadského autora Frederica Backa „Muž, který sázel stromy“ (v originále „L’homme qui plantait des arbres“) půjde právě o vysoké dřeviny, které dominují lesu. Krásný a dojemný příběh (na motivy knihy Jeana Giona) je naplněn obrazy stromů a lesů. Výtvarnou technikou, kterou Frederic Back zvolil, je jímavé vyprávění ještě umocněno; jeho tzv. totální animace a minimální užití střihu jsou obdivuhodná, nechává dílo plynout a ubíhat. Obrazy listnatých korun stromů ve větru, které zhlížíme ze všech úhlů a fází růstu připomínají díla impresionistů. Ti také zachycovali (a též často pastellem) prchlivé okamžiky života jako je momentální podoba přírody.

Obr. 1. L’homme qui plantait des arbres (Muž, který sázel stromy)

2.2 Fauna

Stromy jsou sice převládajícím prvkem v ekosystému lesa, ale fauna neboli zvěř je stejně tak nepřehlédnutelná. V průběhu dějin animovaného filmu si různí autoři zvolili les jako prostředí svého budoucího „kousku“. Někdy ho ponechali jen jako pozadí se stromovím a mechem, jindy se setkáme s příběhy zvířat, které i v reálu obývají toto mocné království.

Animací s lesními zvířaty je mnoho. Z produkce Dreamworks jsou to „Mravenec Z“ (v originále „Ant Z“), „Šrek“ („Shrek“) nebo „Madagaskar“. Prožíváme dobrodružství jak s mini hmyzími lesními tvorečky, s velkými savci žijících v savanách a subtropích (zebra, lev, žirafa, hroch ad.) a nebo se smyšlenými „zlobry“, které bychom v reálném lese nejspíš nepotkali. Podobný 3D animovaný film jako „Mravenec Z“ vyšel i ze studia Pixar, a to „Život brouka“ (v or. „A bug’s life“).

A opustíme-li 3D animované americké celovečerní snímky, v českých filmech a seriálech také natrefíme na lesní zvěř. Dinosauři v „Cestě do pravěku“ od Karla Zemana byli ve své době neuvěřitelně věrnou kopií těch živých. Dnes se řeší kombinace živé akce herce s loutkou (animovaným předmětem) pomocí počítačových programů a stírají se rozdíly živého a animovaného ve výsledném obraze. Karel Zeman využíval triků kamery. Přesto, že často nahrazoval loutky za živé herce (chlapce objevující svět před milióny let), divák přijímá jeho obrazy s potěšením a obdivem.

Obr. 2. Cesta do pravěku

V porovnání s obrovskými tvory v Zemanově díle se česká loutková animace může chlubit i s naopak drobnými lesními zvířátky jako jsou „Broučci“ Vlasty Pospíšilové nebo poletující hmyz v lese ve „Snu noci svatojánské“ od Jiřího Trnky.

2.3 Plody

Lesní svět je živý. Organismy, které ho utvářejí, se rodí, rostou a opět umírají. V určité fázi života některé rostlinné organismy plodí. Člověk toho rád využívá a těší se, že si na podzim nasbírání hříbků a kozáky, v letních měsících pak borůvky a ostružiny.

V „Alence v říši divů“ od Tima Burtona narážíme na obří houbové plodnice téměř všude v lese. Svými zářivými barvami a nadměrnými rozměry nejsou však lákavé pro houbaře.

S dary lesa se také vypořádal Stanislav Látal, autor na půl loutkového na půl kresleného ploškového seriálu „Dobrodružství Robinsona Crusoe, námořníka z Yorku“.

V loutkové části jednoho dne trosečník objeví tajemství a dary lesa na ostrově, kde ztroskotal. Nasytí se tak nejrůznějším tropickým ovocem.

Zvláštní obraz plodů v lesním prostředí nám ukazuje „Pohádka pohádek“ od Jurije Norštejna. V jednom ze závěrečných záběrů v lese padají obří zeleno-žlutá jablka na zem do sněhu. Scénu si můžeme vykládat různě. Už fakt, že podzimní plody padají v zimě, nás zavádí k myšlenkám, že jde o metaforické či symbolické vyjádření. Jeden z výkladů může být, že padání jablek (jako jejich konec vývoje, konec života) představuje konec dětských naivních hrátek. Chlapec, který pojídá jablko a krmí jím vrány odejde s otcem a už tak malý se těší do boje. Spolu s jablíčky odchází i dětství; válka ženám sebere muže i syny.

Obr. 3. Skazka skazok (Pohádka pohádek)

2.4 Voda, lesní živel

Voda v lese dává vláhu, oživuje a odplavuje. Lesní potůčky na nás působí relaxačně a svěže, někdy možná záhadně. I autoři animovaných filmů jistě mysleli na funkci vody v lese, když jí komponovali do svých děl.

Například ve filmu „Ježek v mlze“ od Jurije Norštejna. Ježka na jeho cestě lesem unese klidný pomalý proud řeky. Jakoby unášení na hladině uklidnilo jeho strach a obavy, co na něj příště vykoukne a vybafne.

Naproti tomu v „Pánovi prstenů“ vidíme řeku v lese velmi divokou a mocnou, kdy elfí žena přivolá proudy vodního živlu aby spláchla a zneškodnila nepřítele. Voda je zde krásně metamorfovaná ve stádo koní, kteří převálcují černé jezdce.

Ve filmu od Frederica Backa „Muž, který sázel stromy“, přijde s vodou život. Řeka protéká mezi stromy a přináší postupně nový a nový obraz rozkvétající přírody kolem dokola.

3 KOLIK TVÁŘÍ MŮŽE LES MÍT

Každý už určitě zažil nejednu podobu lesa, když jím procházel. Měli jste strach z prapodivných tvarů vrhaných stínů? Dýchali jste zhluboka osvěžující pryskyřicí nasáklý vzduch rozpálený sluncem v odpoledních hodinách a připadali si v bezpečí prozářeného mechu a kapradí?

3.1 Podoba lesa v závislosti na čase

Čas. To je jeden z faktorů, který ovlivňuje vzhled, náladu, rozpoložení a vůbec celou atmosféru, která může nastat, kterou tvůrce animovaného filmu může využít k dané sekvenční děje.

3.1.1 Jiný ráno, jiný v noci

Začnu-li ranními hodinami před svítáním, doba, kdy můžeme potkat první aktivní houbaře, mlha se válí u země a proplétá se mezi kmeny, je ticho, noční houkání sov už pominulo a denní ptáci se probudili ke zpěvu, každou minutou očekáváme, až první paprsky protnou ten polopropustný bílý opar.

Denní les je dalším krokem, dalším možným ztvárněním prostředí pro určitou akci. Většinou je denní doba lesa vyjádřena svitem slunce, které se opírá do stromoví a vrhá ostré stíny. Les nám v tuto chvíli povětšinou připadá bezpečný. Je to asi množstvím světla, co dává; vidíme do zákoutí, které se v noci zdají být strašidelná. A možná proto, že se cítíme v denním lese jistě, beze strachu, většina dětských animovaných seriálů, kde autor zvolil lesní prostředí, je položena právě do hodin, kdy slunce už vyšlo, svítí; dětský divák tak není znepokojen. Americká produkce (převážně tvorba Walta Disneyho) je toho názorným příkladem. Je jen velmi málo děl „Medvídka Pú“, „Gumídků“ nebo „Rychlé rotý“, kde by lesní domov zvířátek nebyl ztvárněn za sluníčka, ptačího zpěvu a letu motýlků. Vymalované houževnaté líbivě zelené stromy a místní obyvatelé, jako medvídci, oslíci, myšky a prasátka, ve sladkých a pestrých barvách.

Na druhou stranu je třeba poznamenat, že „Sněhurka a sedm trpaslíků“ (právě z Disneyho produkce) obsahuje některé lesní scény, u kterých se nejedno dítě třese hrůzou. Záhuba královny převlečené za stařenu je pasáží velmi temnou a dynamickou. Dalo by se

přirovnat k hororové sekvenci; do tmy lesa se navíc rozezní hromy a blesky, vítr mává se stromy a zvířaty, déšť sílí.

Sluncem prozářený den si vybral pro jednu ze svých scén i režisér Ari Folman ve válečném dramatu „Valčík s Baširem“ (v originále „Waltz with Bashir“). Sekvence, kde Ariho kamarád Frenkel s ostatními vojáky nahánějí údajné teroristy mezi stromy, je ztvárněná velmi poeticky až teatrálně. Světlem propletený měkký a svěží zelení naplněný les je krásným kontrastem pro scénu, kde vojáci izraelské armády s tankem v zádech mají rozkaz zlikvidovat teroristy, kterými jsou nakonec dva malí kluci s granátometem. Zpomalení pohybu celé akce tak ještě více umocňuje krutost, jež se ve Folmanově filmu odehrává. (více o sekvenci viz kapitola 4 VIZUÁLNÍ ZÁŽITEK)

Obr. 4. Waltz with Bashir (Valčík s Baširem)

Ještě než se setmí, nastává čas podvečerní, kdy lesní prostor nabízí cosi čarovného. Ještě je trochu vidět, nejsme úplně zahlceni černou tmou a ještě pořád cítíme vyhřátý mech a kůru a zároveň se začínáme ošivát zimou, co přichází a dýchat chladný vzduch. Je to mezidobí, které může výtvarníkům stejně tak režisérům a scénáristům animovaných filmů přinést pozadí scény, kde se mísí strach s jistotou, kde doznívá denní obyčejná rutinní činnost lidí a začíná vykukovat magie lesních víl a strašáků, kteří si připravují svá kouzla a čáry.

A tak plynule dojdeme až k černo-tmavomodré temnotě. Tehdy se do lesa bojíme vkročit, neodvažujeme se zkoumat krásy tamního života. I přesto, že při jasných nocích by nám měsíc posvítíl svou mohutnou září. Je to ovšem čas pro pohádkové bytosti, ty které za denního světla se nezjevují, ty, co za svitu luny ožívají. A tak to asi má být, že člověk v noci nezkoumá lesní život. Má mu asi být utajeno, za kterým bukem raraši mastí mariáš nebo na jakých listech elfové spočívají. Jak krásně se dá využít nočního lesa nám např. předvádí Jiří Trnka v celovečerní loutkové širokoúhlé pantomimické féerii podle Shakespearova díla se stejným názvem „Sen noci svatojánské“ (z roku 1959).⁵⁾ Už úvodní slovo „...*les, to je říše Oberonova. Tam nic není jak by mělo být. Tam jenně straší. ...*“ nám napoví, že se setkáme s čáry a kouzly a lehce se budeme místy bát.

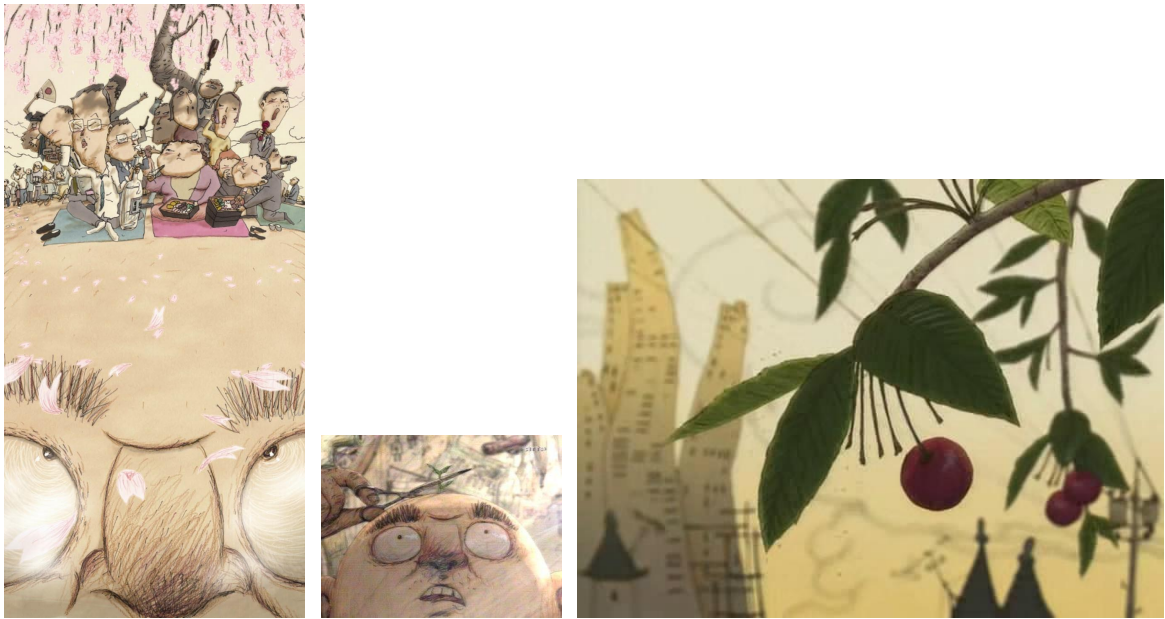
Vedle Trnky zmíním další českou ukázkou, noční prostředí lesa v animovaném seriálu „Broučci“ (1995, dvanáctidílný animovaný loutkový seriál na motivy knihy Jana Karafiáta) animátorky a režisérky Vlasty Pospíšilové. Většina dílů tohoto roztomilého seriálu je položena do noci, kdy broučci rozsvítí své lucerničky a vydají se na pravidelný let (z vnějšího pohledu by se to dalo přirovnat k rutinní robotě pracujících). Zde je krásně vidět, že noční les není vždy zahalen pláštěm děsu a obav. Ve srovnání s waltdisneyovskými líbivými medvídky, kteří své epizody prožívají především ve dne, české loutky mohou být příjemné dětskému oku i za nočního svitu a bzukotu.

3.1.2 Květy, plody, holé kmeny

Kromě rozboru lesa v různých světlech denního času tu máme pestrou škálu podob lesa v průběhu roku, tzn. lesní podoby na jaře, v létě, na podzim a v zimě. Jakého vyobrazení se dočkáme je jasné; nebo alespoň pro ty co, žijí v mírném pásu na Zemi a jsou zvyklí na pučící květy na jaře, plody v létě, padající listy na podzim a holé větvoří v zimě.

Jak se všechny čtyři roční období střídají na stromě můžeme zahlédnout např. v krátkém kresleném animovaném díle japonského autora Koji Yamamuriho s názvem „Atama Yama“ (doslova přeloženo „Hlava hora“). Je to intimní příběh o plešatém podivném na všem šetřícím mužíkovi. Vyrostle mu jednoho dne na hlavě lísteček a z něj postupně celý strom, který nás provede létem, kdy muž sbírá třešně, přes zimu až do jara, kdy japonské

oblíbené stromy „sakury“ kvetou. Divák by nečekal, že se oslavy kvetoucích třešní odehrávají právě na plešatcově hlavě.

Obr. 5., 6., 7. Atama Yama (Hlava hora)

Malebnou ukázkou podzimního lesa popíše na krátkometrážním plošně animovaném filmu Jurije Norštejna, „Ježek v mlze“. Už z názvu je patrné, že se ponoříme do mlhy, typického projevu podzimních ranních i podvečerních dnů. Z pohledu drobného ježečka je bílý opar a vůbec celý lesní svět místy děsivě velký a všudypřítomný. Padání listů jako součást podzimu se ve snímku také dočkáme. Právě spadlý list je jeden ze „strašidel“, které pichlavého tvorečka vyděsí.

Nepůjdeme-li daleko, další výborné dílo tohoto stejného ruského autora „Pohádka pohádek“ v sobě obsahuje také podzimní a dále i zimní podoby stromů. U vlčkovy chaloupky stojí jeden osamělý listnáč, jehož padající listí předznamenává příchod zimy a také trochu symbolicky značí odchod minulých událostí. A zimní stromoví zase zaznamenáme ve scéně jak chlapeček papá jablíčko a krmí vrány.

3.1.3 Les v animaci včera, dnes a zítra

Činitel času také samozřejmě zahrnuje fakt, zda se výtvarníci a režiséři věnují podobě lesa v pravěku, aktuální době nebo z budoucnosti.

Do éry před milióny let nás zavádí Karel Zeman s filmem „Cesta do pravěku“, kde začíná tehdejší aktuální dobou (přibližně padesátých let) a se čtyřmi mladými zvědavými chlapci skočí až do pravěku. Asi o čtyřicet let později natočil film s dinosaury a ještěry Steven Spielberg, a to „Jurský park“ (v originále „Jurassic Park“). V tomto snímku už zažíváme větší tempo a ohromuje nás velké množství počítačových efektů.

Pohlédneme do budoucnosti a narazíme na lesní společenstvo a říši režiséra Jamese Camerona v jeho snímku „Avatar“. Les samotný není příliš odlišný od lesa, který známe dnes, ale jeho obyvatelé nám lidem z počátku 21. století známí nejsou. A navíc je zajímavé, že futurističtí modří tvorové jsou svými vlastnostmi, činy a podobou vlastně inspirováni domorodými kmeny, které známe ze světa minulosti a někde stále i v současnosti.

Ve francouzském filmu „Les Maitres du temps“ (volně přeloženo jako „Mistři času“) od režiséra Rene Laloux (z roku 1982) procházíme spolu s malým chlapcem lesem, který s dnešní podobou nemá nic společného. Možná to ani les není, ale určité základní znaky stromů a větvoví jistě najdeme. Z šedé popraskané země trčí růžové mohutné „kmeny“ hustě propletené mezi sebou. Celé toto prostředí připomíná strukturu mozku; jakoby právě mozková síla určovala směr naší budoucnosti. Tím jak výtvarník nepoužívá zelenou barvu, nýbrž růžovou, fialovou, šedou, máme z tohoto „lesa“ pocit, že je celkově umělý, chladný a neživý.

Obr. 8. Les Maitres du temps (Mistři času)

3.2 Počasí, jako další faktor

Vedle času, je tu další vliv, počasí. Jiné je vžívat se s filmovým hrdinou, který bloudí v mokřem lese a boří se do nasáklých mechů a bažin. Takové scény značí, že postava čelí překážce, kterou musí překonat anebo ho naopak konflikt přírodních podmínek pohltí a zahubí. A jiná zas může být situace, kdy se do kmenů naplno opírají paprsky slunce a jedinec prožívající filmové drama si je jistý ve svých krocích až natolik, že si nevšimá blízcího se černého mraku, co je skryt za hustými korunami stromů. V zimních měsících zas výtvarníci znázorňují lesní porosty holými kmeny a vypořádávají se s přeháňkami tak, že stromy zakryjí bílou nebo posypou třpytkami mrazu.

Ukázku holých kmenů, co jsou postupně zasypány padajícím sněhem, můžeme vidět v díle Karla Zemana „Čarodějův učeň“, ve filmu ztvárněném ploškovou (papírkovou) animací.

Deštěm zmáčený les zase vidíme ve filmu „Mermaid“ (v překladu „Mořská panna“) od Alexandera Petrova. Zde umělec moc pěkně využil techniku malby na sklo; barvy se rozpíjí do skvrn a cítíme jak les mokne a těžkne.

Zmoknout můžeme také v „Pohádce pohádek“ od Jurije Norštejna. Konkrétně v záběru (který se objeví na začátku filmu a znovu na konci) na velké zelené jablko, odhozené uprostřed lesa. Zvláštní pohled na odložené jablko v promoklém lese přivádí diváka k zamyšlení, zastavení se a procítění scény, která vůbec není jednoznačná.

3.3 Útočiště nebo místo strachu?

Faktor vnímání lesa člověkem (jaké pocity máme za jakých podmínek) je neméně podstatný jako jeho rozlišné podoby ve dne a v noci či na jaře a v zimě.

„Naše vnímání lesa je hluboce ambivalentní.“ (Klvač, 2006; s. 5) „Les je pro nás nepřítel, v lese se bojíme, ale zároveň nás les přitahuje, rád v něm pobýváme a chápeme jej jako útočiště. Oba tyto přístupy vysvětluje Klvač v symbolické rovině, tj. historicky a sociologicky: Pro starého zemědělce a jeho pole byla lesní divočina trvalým ohrožením. Na druhé straně byl v dobách nouze les člověku útočištěm, například v dobách válek. Byl i místem pro život poustevníků, pro kontemplativní osamění, které kultura oceňovala. Klvač upozorňuje na významné a inspirativní hledisko.“ (Librová in Klvač, 2006; s. 8)

„Odedávna les sloužil jako útočiště těm, kteří v něm hledali ústraní a ochranu před nebezpečenstvím vnějšího světa, nejruznějším marginálům – tulákům, dobrodruhům, loupežníkům a psancům.“ (Klvač, 2006; s. 6) 6)

Shodují se naše dojmy s tím, co prožívají hrdinové filmů?

3.3.1 Směs strachu a klidu

Podle vyprávějícího hlasu ve „Snu noci svatojánské“, v říše Oberonově jemně straší. Autor nás zavede do lesního světa nejprve s lidmi (ochotníky, co jdou nacvičovat divadlo) a až záhy se nám začínají zjevovat síly tamějších kouzelných bytostí. Než se setkáme s královnou víl, Titánií, dotknou se nás lehké obavy co se vynoří zpoza kmenů a pařezů, co přijde. Pocity lehkého strachu, který je umocněn tmou a černými tvary lesního porostu, se pak najednou uklidní a vymění s klidem a obdivem při sledování víly a poletujících broučků a elfů kolem ní.

Bát se budeme i s Victorem, hrdinou Burtonova snímku „Mrtvá nevěsta“ (v originále „Corpse bride“). Victor, budoucí ženich, si opakuje slova, která má přednést u oltáře a najednou vkročí do lesa, ani si nevšimne. Je noc, měsíc září, les je plný vysokých stromů a pařezů pokroucených tvarů. Zatím co si mladík zkouší svatební slib, nebojíme se, ale čekáme s mírným napětím, co les připravuje. Lehce hororově ztvárněná scéna jak mrtvá nevěsta

vystrčí svůj kostnatý pařát ze země s prstenem na ruce nás vystraší. Pozadí dlouhých kmenů sahajících až k mocné zářící luně dodává akci na strachuplném prožitku.

Podobné vidění má i malý Norštejnův „jožik“. Se světélkem prochází lesem, ze kterého má evidentní respekt. Jeho přízemní pohled nám ukazuje jak obrovské jsou stromy všude kolem. Ježek se jim obdivuje jako by chodil po podlahách gotického chrámu (jehož lomené oblouky také sahají do nebeských výšin). A stejně jako v předchozích dvou příkladech, i zde se mísí pocity obav, strachu a zase uklidnění a pohody. Lesní zvěř a rostlinstvo na hlavního hrdinu s uzlíčkem v tlapě číhá a vykukuje na každém kroku. Sůva, co ho prvně vyděsila se mu pochvilí zdá směšná a jen se nad ní ušklíbne. Do kmene krásného dubu zprvu šťouchá klacíkem z obavy, co mu to stojí za zády.

Obr. 9. Jožik v tumaně (Ježek v mlze)

Obr. 10. Corpuse Bride (Mrtvá nevěsta)

Podle autorů Kaplan a Kaplan jsou důležité dvě charakteristiky pro určení tzv. pozitivní biofilie („lidská potřeba spojovat se s přírodou“, více rozvedeno v kapitole 5 VZTAH ČLOVĚKA K LESU) vůči krajině. Je to čitelnost a tajemnost.

„Čitelnost krajiny je dána otevřeným terénem, který je přehledný, obsahuje orientační body, stromy, skály, vyšlapané stezky. Člověk nezabloudí, může najít cestu úniku i útočiště – jeskyni, převislou skalní stěnu. V čitelné krajině je po ruce dostatek potravy – plody a také květy. A ovšem zdroj vody. Taková krajina znamená relativní bezpečí před nepřáteli.“

„Druhý krajinný rys, je tajemnost. Toto poněkud básnické označení zvolili Kaplan a Kaplan pro krajinu, v níž mohu čekat něco nového. V některých lesních porostech se střídá temnota s jasem, v houštinách se skrývá meandrující potok, tajemné prohlubně studánek. Tajemství nabízí klikatá cesta, na jejíž konec nedohlédneme.“ (Kaplan a Kaplan in Klvač, 2006; s.10) 7)

3.3.2 Schovat se před nepřítelem

Les je často místem, kam se filmoví hrdinové chodí a utíkají schovat před zlem a nepříjemnostmi, co na ně útočí na území mimo lesní říši. V případě, kdy se lidi schovávají mezi stromy zase před lidmi, je pak jasné, že les má ve filmu funkci toho dobrého, toho, co ochrání. Například ve waltdisneyovské „Sněhurce“, kde mladá sněhobílá kráska najde útočiště před zlomyslnou královnou v chaloupce u skřítků. Žije si tam spokojeně mezi ptáčky a srnkami v domnění, že je na ní vládce krátká.

Spor lidí a jiných (fantazijních) bytostí o území lesního bohatství vidíme například na ekologicky laděných dílech jako je „Avatar“ nebo „Pán prstenů“. Ale i v těchto případech se nakonec ukrývá člověk před člověkem (hlavní hrdina „Avataru“ Jake před vojákem Col. Miles Quaritchem) nebo smyšlená bytost proti smyšlené bytosti (hobit před čarodějem v „Pánovi prstenů“).

Obrátíme-li smysl této kapitolky, v díle Josefa Kábrta, „Svatební košile“, je les místem, kde se lidská postava bojí, kde na ní naopak číhá nebezpečí. Zlo přízraku sice nepochází přímo z lesního světa, ale ostré trny a houštiny na cestě ke hřbitovu nevinné mladé dívce moc nepomáhají; kapky její krve se párkrát zalesknou na ostnu v popředí scény.

4 VIZUÁLNÍ ZÁŽITEK

Živý les je krásný. Pohled na něj člověka uklidňuje a rozproudí v něm pozitivní energii po těle i na duši (což potvrzují i teorie o vnímání a pohledu na zelenou barvu; a les můžeme obecně označit za zelený, resp. prostředí, kde zelená barva převažuje). Nadechneme-li se zhluboka, přidáme k vizuálnímu zážitku i ten čichový. Zapojíme více smyslů a nasákneme tak mocnou sílu, co les nabízí plnou náručí.

Projdeme-li historií animovaného filmu, ztvárňování, malování, skládání či modelování lesa a jak který výtvarník pojme vnější vzezření tohoto mocného ekosystému je velmi různorodé. Výtvarné zpracování se liší v poměru k žánru, stylu daného umělce a odpovídá na aktuální akci v příběhu.

Záleží jaké druhy stromů se zrovna hodí do vyprávění filmu, jakou barevnost výtvarník zvolí (malebnou, matnou, šedavou či ostrou), jakým množstvím světla les prozáří nebo naopak jak moc hustou tmou uzavře a také jakou techniku si vybere k vyjádření podstaty lesního pozadí či popředí.

Les vymodelovaný trojrozměrnou technikou v počítači jako je v poslední verzi „Alenky v říši divů“ (v originále „Alice in wonderland“, režie: Tim Burton, 2010) se nedá srovnávat s úsporně Radkem Pilařem nakreslenými ráholecnými hvozdy - v díle „O loupežníku Rumcajsovi“.

V prvním příkladě si návrháři prostředí vyhráli s fantaskní říší nereálných plantů a rostlin prapodivných tvarů. Obří fialovo-růžové světélkující houby jakoby naplnily a omámily celý les a spirálovitě stočené mohutné kmeny bez listnaté koruny dekorativně vyplňující filmový záběr svým větrovím, to je prostředí, kde Alenka bloudí a hledá a zachraňuje a vlastně sní. V tomto snímku vidíme názornou ukázkou, kde les hraje jednu z hlavních rolí, je nedílnou součástí filmu, poskytuje spousty možností, se kterými samotní aktéři komunikují a které využívají. Proto je les velmi detailně propracován, modelace každého drobného zářezu v kůře stromů je důležitá ve výsledném zjevu filmových okének (většina sekvencí se odehrává právě v lese). Vedle flóry je tu také lesní fauna. Ta je neméně pestrá a neméně surreálná. Soužití zvířecích postav jako jsou modrooká létající kočka, králík, z dýmky bafající housenka nebo obrýlený pták Dodo by v lese samosebou nebylo možné. V souladu se snovým vzhledem okolního porostu jsou vyobrazováni i zmínění tvorové, stejně tak barevně pestří a šílení.

Obr. 11. Alice in wonderland (Alenka v říši divů)

Prostředí večerníčků, které naše nejmenší zavedou do lesa dvourozměrného (vedle zmiňovaného „Rumcajse“ také např. „O hajném Robátkovi a jelenu Větrníkovi“, „Pohádky z mechu a kapradí“ nebo „Kртеček“) mají povětšinou nevelký význam (oproti „akční Alence“). A možná proto jsou vykreslována a vymalována spíše úsporně, jednoduše. Jehličnany tak výtvarníci složí ze zelených trojúhelníků a hnědé tlusté čáry (jako například v každém úvodu „Maxipsa Fíka“ vidíme veverka zhoupnout se na vrzající jedli, kterou pár tahy vyobrazil Jiří Šalamoun). V případě Zdeňka Smetany (a jeho „Pohádek z mechu a kapradí“, „Malé čarodějnice“ či „Rákosníčka“) zase vidíme dekorativně překládané razítka listů (jakoby umělec reálný živý list válečkem potřel barvou a obtiskoval dále na plochu papíru); ale přesto touto jakousi listovou zkratkou naplní pozadí a nahradí tak celý les, kde bílí, zelení a jiní skřítkové rozehrávají svá dobrodružství.

Obr. 12. O loupežníku Rumcajsovi

Zůstaneme-li v české dílně animovaného filmu (a jde-li o vizuální zážitek), nelze nezmínit Trnkův „Sen noci svatojánské“. Lesní královna víl Titánie pluje nocí ověšená květy, hemžícími elfy a broučky. V souladu s kompozicí lesního pozadí ponořeného do tmy a přece osvětlené měsícem a světluškami vytváří postava víly skoro až secesně laděnou harmonii linií a tvarů. K secesnímu podobenství nemá daleko ani záběr s červeným ptákem, který svolává ostatní ptactvo a jiné tvory; dokonce vidím tento obraz laděn do orientálna (je doloženo v teorii dějin výtvarného umění, že secese utvářená počátkem 20.století čerpala a inspirovala se mimo jiné prvky východního orientálního umění). Ale ať už to Jiří Trnka myslel jakkoli, výjevy z lesa v jeho loutkové hře jsou hlavní upoutávkou, velmi povedenou sekvencí, za kterou byl nejednou právem oceněn a uznáván.

Obr. 13. Sen noci svatojánské

A od českých loutkových stanovišť se přesuneme za oceán, do Hollywoodu. Ve filmu se pak dále dostaneme až na jinou planetu. „Avatar“, hit Jamase Camerona z roku 2009, je přímo napěchovaný nejrůznějšími podívanými. Fantaskní neuvěřitelné až „bombastické“ obrazy nás čekají na každém kroku.

Možná by si mohl modrý vysoký a perfektně tvarovaný tvor podat ruku s Alenkou, blondátou slečnou s lokýnky (a modrými šaty se zástěrkou), srovnáme-li jejich životní prostředí, které světélkuje a fluoreskuje. Hemží se to tam prapodivnými obřímí tvory, kteří se můžou předhánět v rychlosti, hrůznosti či výjimečnosti. Na druhou stranu jsou některé sekvence filmu „Avatar“ propleteny nejrůznějšími detaily a „mini živoucími organismy“, které stojí za zmínku. Nejedna divák se stereoskopickými brýlemi na nose se rozplýval v kině nad polehounku létajícími bílými zářícími ochmýřenými semeny. Semeny „Stromu duší“ (který je v originále popsán jako: „*The Tree of Souls that is believed to be the heart of deep connection of all life*“).

Obr. 14. Avatar

„Valčík s Bašírem“ je dlouhometrážní film, který je vizuálně přitažlivý už svou originální animační technikou. Příběh je v podstatě dokumentem, životní zkušeností samotného režiséra, a tak i obrazy jsou uzpůsobeny k žánru, jsou kresleny a modelovány přesně podle živé akce. Scéna, kde vojáci nahánějí údajně teroristy v prozářeném lese je vlastně jediná,

kde se lesní prostředí objevuje a má podstatnou funkci. Za velký umělecký zážitek považuji zpomalenou pasáž jak vojáci jdou pomalu ke dvou malým chlapcům, ti vypálí z granátometu, střela letí přesně ve středové kompozici proti nám divákům, vojáci pak po výbuchu tanku padají na zem. A celou scénu krásně doplňuje hudba (jinak určená ke klasickému tanci). Barevně je to celé laděné do zářivé teplé zelené, lesní prostředí splývá s maskovanými oděvy vojáků a do toho pomalu padá bílé chmýří (což ještě umocňuje jemnost a pomalost celé akce). Sekvence v lese je dojemně ladná a pokojná, pomalu nás připravuje na to, že jde vlastně o smrt.

5 VZTAH ČLOVĚKA K LESU

Pozorování a rozebírání tématu lesa jako prostředí pro animaci (resp. v animovaném filmu) směřuje více méně ke vztahu lesa ke člověku a naopak. Poměr „les : člověk“ nelze lehce pojmenovat, definovat ani porovnávat. Jak my, lidé, nahlížíme na lesní život, jak s ním nakládáme, jak se jím inspirujeme, je jistě odlišné od postoje lesa samotného. Bylo by zajímavé dát prostor vyjádřit se k tématu les a les v animaci té druhé straně, liškám, mechům, smrkům a kůrovým larvám. Jak by se tvářil mravenec na Ferdův červený puntíkatý šátek? Anebo co by si pomyslel strom o mluvícím a chodícím Entovi v „Pánovi prstenů“?

5.1 Uctívání, fascinace, ochrana

Lidské vnímání přírody je ovlivňováno kulturně podmíněnými, sociálně konstruovanými významy. Vymezuje přírodu pomocí rétorických prostředků, obrazů a kulturních šablon. Skrze významy, které jsou přírodě připisovány, se přírodní (tedy i lesní) objekty proměňují – z objektů se stávají symboly. 8)

Ilustrací procesu připisování významů našemu okolí, přírodnímu životnímu prostředí, může být příklad stromu. Ty člověka odnepaměti fascinovaly. „*Byly předmětem uctívání pohanských kultů, sídlem duchů, symbolem propojení kosmických sfér: podzemí – země a nebes. Jejich vegetativní cyklus bývá považován za symbol života, neustále přemáhající smrt. Hluboce zakořeněná symbolika stromu putuje napříč věky i kulturami.*“ (Becker in Klvač; 2006, s. 5) 9)

Les stejně jako strom zastává významnou sakrální roli. V evropské minulosti byl posvátnou a tajuplnou oblastí, sídlem starověkých božstev. Zároveň ale i mnohostranně hospodářsky využívaným prostorem. 10)

Uctívání stromu, který dává energii života, indikuje, nasává, vstřebává a zpětně vypouští či odplavuje to, co mu lidé dají a berou, se objevuje v nejednom velkoformátu zahraniční produkce v posledních letech.

V případě „Pána prstenů: Dvě věže“ jeden takový strom roste na náměstí Minas Tirith (režie: Peter Jackson, 3D animace stromů, které jsou nazývány Enti, též Pastýři stromů, co jsou stromům podobné bytosti z fiktivního světa Středozemě J.R.R. Tolkiena). Strom je uschlý, když království postrádá svou moc a sílu, vzkvétá tehdy, když je král u trůnu (považujeme-li tento snímek jako ten, kde animací tvůrci vytváří speciální efekty a les je zde místy animován či výtvarně zpracován). Mocnou sílu lesa znají i elfové; jejich sídlo je právě mezi kmeny a korunami stromů. Za Galadriel (*Lady of Light*, přeloženo Dáma světla) musí společenstvo prstenu dojít točitým schodištěm a lomeným obloukem zakončenými branami rostlými do kmenů.

Obr. 15. Lord of the Rings: The Two Towers (Pán prstenů: Dvě věže)

„Voják právě oznámil Macbethovi, že se Birnamský les dal do pohybu. 'Lžeš, bídáku!' rozčílil se Macbeth. 'Jestli si vymýšlíš, nechám tě vyset na nejbližším stromě tak dlouho, až hlady zcepeníš. A jestli je to pravda, můžeš totéž udělat ty mně.' Macbethovo odhodlání povážlivě zakolísalo a začal mít obavy, zda s ním snad ďábel nehrál dvojakou hru. Neměl se čeho bát, dokud Birnamský les nepřijde k Dunsinanu, a les se nyní pohnul.“

(Shakespeare, 2008) 11)

Tolkien miloval Shakespearova Macbetha kvůli motivu věštby, že na tyrana „táhne les“. Ale klasikovo řešení, kdy do boje kráčí jen vojáci maskovaní větvemi, prý Tolkiena zklamalo. „*Toužil jsem, aby stromy skutečně pochodovaly do války,*“ svěřil se. A tak oživlý les na válečném tažení vymyslel do „Pána prstenů“.

Jak si s vyobrazením Entů poradil Peter Jackson ve své filmové trilogii a jak věrně se držel původní myšlenky autora předlohy, se můžeme jen dohadovat. Celý lesní prostor lesa, kam se schovají dva malí hobiti před skřety, je vymodelován, respektive není živý. Napodobeniny stromů a všeho ostatního rostlinstva jsou neuvěřitelné. Animovaní Entové jsou celého prostředí součástí, zapadají. Až tehdy, když hromadně opustí les a vrhají se do boje proti rozmachu Sarumana, jsou spíše postavami a bojovníky než stromy.

Obr. 16. Lord of the Rings: The Two Towers (Pán prstenů: Dvě věže)

U amerického celovečerního dobrodružného filmu zůstaneme. V revolučním filmu Jamese Camerona „Avatar“ se též setkáváme s obdivem a nejvyšší úctou obyvatel ke stromu, který symbolizuje život, léčí a chrání a je zároveň terčem pro protivníka, který když ho zasáhne, ublíží tak celé populaci.

V obou uvedených příkladech filmů je na straně zla ten, kdo chce les a jeho bohatství využít ke své potřebě, k průmyslu či materiálnímu uspokojení. Ti „dobří“ hrdinové ekosystém lesa chrání, brání a bojují za jeho přežití. V „Avataru“ je toto prostředí přímo domovem pro domorodý kmen Na'vi. V Jacksonově snímku jsou mocné lesy personifikovány a reprezentovány Enty (pochodujícími a mluvícími stromy), kteří bezprostředně bojují se Sauranem a jeho otroky za záchranu jejich území. V obou filmech je cítit velmi silná podtextová ekologická otázka a problematika, která nadčasově dosahuje do aktuální doby.

Eda Spáčil ve své recenzi na tento film v závěru poznamenává, že *„někteří jiní recenzenti vidí Avatara spíš v zelené než modré barvě. K tomu dodává, že je to film určitě enviromentálně uvědomělý, ale násilně do nás netlačí žádné politické ani jiné proklamace. (Stejně tak odkazy na historii Indiánů, Vietnam či 11. září z filmu netrčí, ale jsou jeho pevnou součástí).“* (www.25fps.cz, Eda Spáčil, *True Blue*)¹²⁾

5.1.1 Animování rostlin a plodů

Animování stromů nebo jiných rostlinných organismů nabírá lidské rozměry a parametry. Stejně jako Peter Jackson dává stromům tvář, řeč, chuť a sílu, i jiní autoři rozhýbávají lesní porost a plody. Například v díle Jiřího Barty „Balda o zeleném dřevu“, kde autor animuje polínka dřeva a nechává je prožít krátkou etudu jako ze života živočicha. Jak z názvu vycítíme příběh končí záhubou. Černý pták sice polínko rozklove, ale sám se pak do dřeva vtělí (tak, že kus dřeva prostě vzlétne s havraními křídly).

V krátkém kresleném filmu od Jiřího Trnky „Zvířátka a Petrovští“ také můžeme pozorovat pohyby a vlastnosti živočichů, tentokrát u lesních plodů. Hned zpočátku nám příběh uvádí houba, která sice nemá tvář ani končetiny, ale pohybuje se a tančí jako nějaký tvor. Kolem ní začnou tančit i malé žaloudky a pak se přidávají i další houby. (podle Trnkových slov to byl jeden z posledních filmů z jeho dílny, kde tvary a animaci objektů přizpůsobovali waltdisneyovskému stylu, film vznikl v roce 1946).

5.1.2 Růst a zánik stromu, narození a smrt člověka

Sázení stromů bylo vždy záslužnou činností. Bývá „*nezřídka srovnáváno i s plozením potomstva (také se jedná o relativně jednoduchý a chvilkový úkon, který má dalekosáhlé, viditelné a téměř trvalé následky...)*.“ (Komárek in Klvač, 2006; s. 12) ¹³⁾ I to měl jistě na mysli Elzéar Bouffier (z filmu Frederica Backa „Muž, který sázel stromy“), když zasazoval každý den sto semen dubů. Příběh vypráví, že stařec ztratil ženu i dítě. Zalesněním pusté krajiny bez života tak pomohl nejen tamějším lidem, ale také jistě sobě. Nakonec skonal s vědomím, že po sobě zanechal nejednoho potomka, přímo celý les.

„*Představa bytostného sepětí člověka a stromu, třeba stěhováním jeho duše na noc do stromového těla, zachycuje například Erbenova 'Vrba'.*“ (Komárek in Klvač, 2006; s. 12) ¹⁴⁾ Spojení člověka se stromem se objevilo v nejednom snímku. V případě filmů „Mermaid“ od Alexandera Petrova a „Muže, který sázel stromy“ (Frederic Back) jde o scény, kde končí nebo skončil život člověka a strom jakoby nahrazoval pomník či mohyly. V Petrovově díle hledíme na dva kříže u řeky, které jsou spojeny s mohutnými kořeny stromu. V Backově snímku Elzéar Bouffier jako stařec s bílým knírem postává u mocně vzrostlého dubu, který jednou dávno sám zasadil.

Existuje pojem „biofilie“, jímž nazýváme lidskou potřebu spojovat se s přírodou, či se životem, který je biologicky zakotvený. ¹⁵⁾

„*Je to postoj, který si člověk osvojil v evoluci svého druhu a svých biologických předků. Wilsonovo pojetí je sociobiologické: 'přežili ti, kteří měli biofilní instinkt'.*“ (Wilson in Klvač, 2006; s. 8) ¹⁶⁾

6 PROSTŘEDÍ

Prostředí samo o sobě je vcelku těžce definovatelný, v důsledku abstraktní pojem. Lépe se určuje a nazývá, známe-li, čeho nebo koho je to které prostředí. Zabývám se prostředím pro animaci, a tak si určuji užší směr.

Z pohledu člověka, jedince, vnímáme existenci různých typů prostředí. Podle Nightingalové se dá naše „*lidské prostředí dělit na fyzikální, psychologické a sociální.*“¹⁷⁾

A tak je tomu i v animovaných filmech, které autoři vytvářejí. Tyto základní složky prostředí bytosti, co rozehrává svůj akt, ovlivňují výsledek filmu ať už v malém nebo významnějším množství. Nejde o rozbor tří složek z fyzikálního, biologického, psychologického ani sociologického hlediska. Je ale nutno zmínit, že existuje mnoho vlivů a činitelů, které se podílejí na závěrečném vyznění prostředí v animaci.

6.1 Prostor

Prostor je dalším pojmem, který souvisí s vymežováním prostředí. Podle knihy Kateřiny Svatoňové, *2 ½ D aneb prostor (ve) filmu v kontextu literatury a výtvarného umění. „Pro vnímání uměleckých děl a fikcí je podstatné protínání tří prostorů: prostor žitý a jeho podvojný obraz, prostor díla a prostor v díle (uvnitř díla). Prostor žitý, reálný, je základní podmínkou vesmíru, lidského života.“* Podobně jako Nightingalová definuje žitý prostor, životní prostředí člověka, do základních tří složek: „*fyzický, mentální a sociální (společenský). To jsou aspekty, které ovlivňují náš náhled na dílo.*“ Fyzický, který je hlavní podstatou tohoto rozboru, „*zahrnuje veškeré podmínky lidské existence, kde se jedinec orientuje pomocí tělesnosti, dešifruje je pomocí smyslových vjemů. Mentální prostor je formován myšlenkovými procesy a společenský lze chápat jako prostor určený a určovaný konkrétní společenskou sférou, konstruovaný na základě prostorových, konvenčně přijímaných kódů.*“ (Lefebvre in Svatoňová, 2008; s. 25)¹⁸⁾

6.1.1 Prostor díla

Prostor díla a v díle je v podstatě nápodobou žitého, skutečného prostoru. Umělecká díla tak potom nazýváme mimetická, nebo-li fikční, ta, co napodobují skutečnost. Už podle Aristotela „*nápodoba díla měla rozhodující postavení pro další vývoj umění a často byla i nástrojem poznání předlohy.* (Aristoteles in Svatoňová, 1996; s. 14) 19)

6.2 Věrnost napodobení skutečného prostředí

My diváci můžeme sami zhodnotit jak věrně kdo napodobil veverku na jedli či naopak se nesnažil o dokonalou kopii jelena třináctáka. Krásně realisticky ztvárňoval přírodu a okolní život například Alexander Petrov. Jeho výjimečná technika animace mu přinesla velké uznání a obdiv. Maluje převážně na sklo, a to pastelem či barvou prstem a štětcem. A i přesto že se vyjadřuje tímto neobyčejným prostředkem (k vytvoření animovaných filmů), který působí spíše jako technika zkratkovitá, jeho obrazy a filmové sekvence jsou uhrančivě živé a hmotné. V jeho snímku „Mermaid“ vidíme les jen jako doplněk k popředí příběhu u vody. Přesto soužití lesních zvířat s hlavními postavami filmu je patrné. (Například když si veverka příběhne zobnout oříšek z ošatky, co má stařec na okně).

6.3 Jakou roli má prostředí lesa

Jak velkou funkci a jak významnou roli vlastně hraje prostředí v animovaném filmu? Režisér může rozhodnout, že nabídne hlavní roli právě muchomůrce zelené, co roste za smrkem; stejně tak může obsadit křoviny a houštiny do role vedlejší. Les, jako komplexní soužití rostlinných a živočišných organismů, je tvůrci animovaných filmů převážně pokládán do pozadí (pozadí významové). Je ale spousta animace, kde je lesní život právě tím podstatným.

V díle „Alenka v říši divů“ je les posazen do významné role. Hlavní aktérka prochází snovým světem mezi květinami s tvářmi, obřími houbami a podivnými fantazijně zbarvenými tvory. Na podobnou úroveň velikosti role lesa ve filmu bych dala i Norštejnova „Ježka v mlze“, kde je v podstatě celý příběh propleten lesními tvory, dřevinami a dalšími organismy. V Trnkově „Snu noci svatojánské“ je „Oberonova říše“ také tou podstatnou sekvencí, kde se zamotají osudy ochotníků, zamilovaných párů či samotných kouzelných bytos-

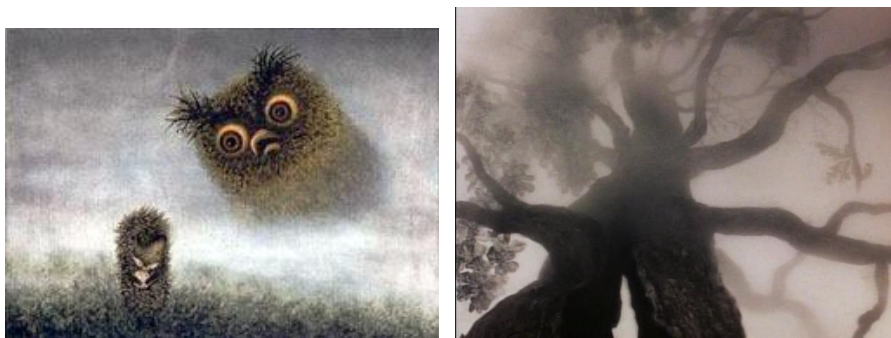
tí. Ve snímcích „Jurský park“ (režie Steven Spielberg) nebo „Cesta do pravěku“ (režie Karel Zeman) jde také evidentně o les a jeho život, respektive autoři lesu dali hlavní roli.

Naopak vedlejší nebo také ne příliš podstatnou roli lesa uvidíme například ve večerníčku autora Václava Bedřicha „Maxipes Fík“. Seriál je vždy uveden scénou se zajícem a myslivcem. Pasáž začíná v lese (nechybí ohnutí a zavržení jedle) a pokračuje v rybníce.

Můžeme uvést také film „Madame Tutli-Putli“ od kanadských tvůrců Chris Lavis a Maciek Szczerbowski. Zde se v průběhu díla setkáme pouze s pár stromy, které vlak mine (vidíme jak za oknem vlaku „prosviští“). Na úplném závěru nám pak ještě autoři ukážou po zatmívačce krátký pohled na les, který je černý (vidíme jen siluety) za šera. Společně z dojemnými jemnými zvuky dechového nástroje scéna lesa uklidňuje celou předešlou dramatickou akci, kterou prožívá vystrašená dáma v kloboučku. Autoři tak krásně ukončují zběsile rychlou jízdu vlaku; diváci vědí, že je po všem a vše v pořádku.

Obr. 17. Alice in wonderland (Alenka v říši divů)

Obr. 18., 19. Jožik v tumaně (Ježek v mlze)

7 ANIMOVANÝ FILM „NĚCO ZA NĚCO“

Součástí mé diplomové práce je realizace animovaného filmu. I já jsem do něj zařadila některé sekvence s prostředím lesa. Lesní ekosystém tu však nehraje velkou roli. Medvěd, hlavní postava, do něj vjede skoro náhodou; není příliš podstatné, že se ocitne právě v lese, stejně tak by mohl na běžkách zajet kamkoliv jinam. Je to ale původně lesní tvor, tak jsem zvolila, že tento ekosystém do díla zařadím. Nechá se tam zlákat dobrůtkami, čímž vyvolá spor a honičku. Zde se mi náramně hodí stromové kmeny; funkce lesa nabírá v této části většího významu. Využívám totiž kmenů, jako objektů, za které se medvěd může schovat před pronásledovatelem. Toto prostředí se mu nakonec stane osudovým, když se zde náhodou střetne se samicí svého druhu. Tu si odnese do svého kutlochu. Ztratí tak svou samotu (ještě navíc má později s medvědicí několik malých medvíďat), ale díky lesu, do kterého jednou zajel získá mnohem větší bohatství, rodinu.

(scénář, výtvarné návrhy a obrazy z filmu viz přílohy I, II a III)

ZÁVĚR

Řekneme-li jednoduše slovo „les“, většinou se na mysli představí obraz shlučených stromů. Nejde ale tento mocný bohatý svět „odbýt pouze“ reprezentací dominantních dřevin. Les, jako nástroj pro autory animovaných filmů, v sobě pojímá pestrou škálu živočichů od savce po larvy hmyzu a také široký výběr plodů od borůvek přes hříbky po kokosy a banány. Skládá se nejen z rostlinných a živočišných organismů, ale také z živlů jako je voda (ať už v podobě řeky, potůčku či meteorologických vlivů na lesní prostředí). A také je jiný les v Norsku a jiný v Brazílii. Zkrátka filmoví tvůrci mohou vybírat ze široka.

V průběhu rozboru jsme mimo jiné zjistili, že výsledný vzhled lesa se mění v závislosti na čase. Lesy pravěké minulosti nabízejí divokost a hrůzu tehdejšího života živočichů i rostlin obrovských rozměrů. Pohled na stromy v budoucnosti je hravý a příjemně odlišný od toho, co známe, s čím už máme zkušenost.

Výtvarníci volí svou barevnost, světelnost, detailnost či úspornost lesů podle pocitů ze scénáře filmových hrdinů a zároveň tím ovlivňují naše, divákovy vjemy a dojmy.

Spojení člověka s přírodou, lidské vnímání a vcit'ování se do lesního života je dalším důležitým elementem v celkovém pohledu na dílo s lesním prostředím. Mnoho snímků totiž otevírá ekologické otázky, které jsou a nebo nejsou vyslyšeny. Autoři tak můžou použít svůj film jako výchovnou pomůcku, jako výzvu pro lidstvo, aby ochraňovalo přírodu. Tyto apely mohou být elegantně skryty a také nápadně cíleně viděny.

Úplným závěrem připojuji osobní přání. Přeji si, aby vznikalo víc „zelených“ filmů, které diváka potěší. Myslím tím potěšení nejen na duchu ale i na oku. Je třeba více zelených filmů jak s ekologickými otázkami a výzvami tak těch zelených, kde tato barva prostě reprezentuje přírodní prostředí, kde se dnešní (a budoucí) divák uvolní od uspěchaného marketingem a konzumem naplněného světa; když už si raději nezajde do lesa živého, tak alespoň ať jeho zrak pohltí promítané a digitální stromy, plody a zvěř. Já vyrazím ihned do toho reálného!

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] KUBÍČEK, J. *Úvod do estetiky animace*. Praha : NAMU, 2004.
- [2] BLÁHA, L. a kol. *Ze života stromů*. KARMÁŠEK, 2008.
- [3] BLÁHA, L. a kol. *Ze života stromů*. KARMÁŠEK, 2008.
- [4] *Mezi stromy, Lesnicko-dřevařský vzdělávací portál : Lesní patra* [online]. 2007 [cit. 2010-04-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.mezistromy.cz/cz/les/les-jako-ekosystem/lesni-patra>>.
- [5] *Český animovaný film 1934 – 1994, jeho minulost a přítomnost*. 1994
- [6] KLVAČ, P. *Člověk a les*. Brno : MASARYKOVA UNIVERZITA – VYDAVATELSTVÍ, 2006.
- [7] KLVAČ, P. *Člověk a les*. Brno : MASARYKOVA UNIVERZITA – VYDAVATELSTVÍ, 2006.
- [8] KLVAČ, P. *Člověk a les*. Brno : MASARYKOVA UNIVERZITA – VYDAVATELSTVÍ, 2006.
- [9] KLVAČ, P. *Člověk a les*. Brno : MASARYKOVA UNIVERZITA – VYDAVATELSTVÍ, 2006.
- [10] KLVAČ, P. *Člověk a les*. Brno : MASARYKOVA UNIVERZITA – VYDAVATELSTVÍ, 2006.
- [11] SHAKESPEARE, W. *Macbeth*. 2. vyd. ATLANTIS, 2008.
- [12] *25 fps, filmový časopis : True Blue* [online]. 2008 [cit. 2010-04-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.25fps.cz/clanek/nazev:true-blue>>.
- [13] KLVAČ, P. *Člověk a les*. Brno : MASARYKOVA UNIVERZITA – VYDAVATELSTVÍ, 2006.
- [14] KLVAČ, P. *Člověk a les*. Brno : MASARYKOVA UNIVERZITA – VYDAVATELSTVÍ, 2006.
- [15] KLVAČ, P. *Člověk a les*. Brno : MASARYKOVA UNIVERZITA – VYDAVATELSTVÍ, 2006.

- [16] KLVAČ, P. *Člověk a les*. Brno : MASARYKOVA UNIVERZITA – VYDAVATELSTVÍ, 2006.
- [17] *Vybrané koncepční modely ošetrovatelství : Vizionářský model Nightingalové* [online]. [cit. 2010-04-27]. Dostupný z WWW: <http://eamos.pf.jcu.cz/amos/kos/externi/kos_3294/10.htm>.
- [18] SVATOŇOVÁ, K. *Ú2 ½ D aneb prostor (ve) filmu v kontextu literatury a výtvarného umění*. Praha : CASABLANCA, 2008.
- [19] SVATOŇOVÁ, K. *Ú2 ½ D aneb prostor (ve) filmu v kontextu literatury a výtvarného umění*. Praha : CASABLANCA, 2008.

SEZNAM OBRÁZKŮ

- [1] L'homme qui plantait des arbres (Muž, který sázel stromy), 1987
- [2] Cesta do pravěku, Karel Zeman, 1955
- [3] Skazka skazok (Pohádka pohádek), Jurij Norštejn, 1973
- [4] Waltz with Bashir (Valčík s Bašírem), Ari Folman, 2008
- [5] Atama Yama (Hlava hora), Koji Yamamura, 2002
- [6] Atama Yama (Hlava hora), Koji Yamamura, 2002
- [7] Atama Yama (Hlava hora), Koji Yamamura, 2002
- [8] Les Maitres du temps (Mistři času), Rene Laloux, 1982
- [9] Jožik v tumaně (Ježek v mlze), Jurij Norštejn, 1975
- [10] Corpuse Bride (Mrtvá nevěsta), Tim Buton, 2005
- [11] Alice in wonderland (Alenka v říši divů), Tim Burton, 2010
- [12] O loupežníku Rumcajsovi, Ladislav Čapek, 1967
- [13] Sen noci svatojánské, Jiří Trnka, 1959
- [14] Avatar, James Cameron, 2009
- [15] Lord of the Rings: The Two Towers (Pán prstenů: Dvě věže), Peter Jackson, 2002
- [16] Lord of the Rings: The Two Towers (Pán prstenů: Dvě věže), Peter Jackson, 2002
- [17] Alice in wonderland (Alenka v říši divů), Tim Burton, 2010
- [18] Jožik v tumaně (Ježek v mlze), Jurij Norštejn, 1975
- [19] Jožik v tumaně (Ježek v mlze), Jurij Norštejn, 1975

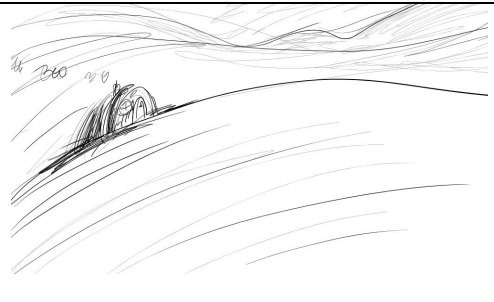
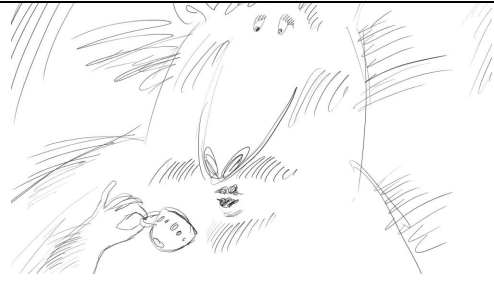
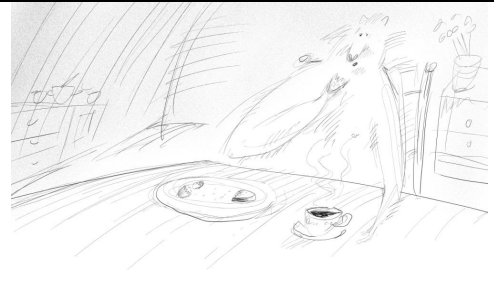
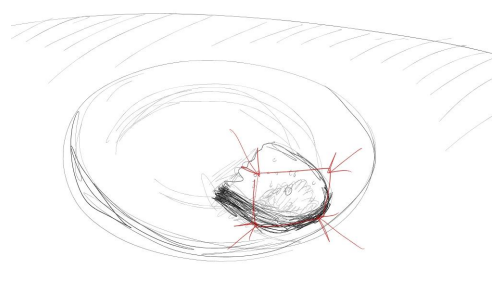
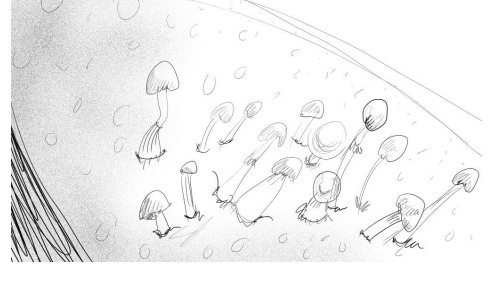
SEZNAM PŘÍLOH

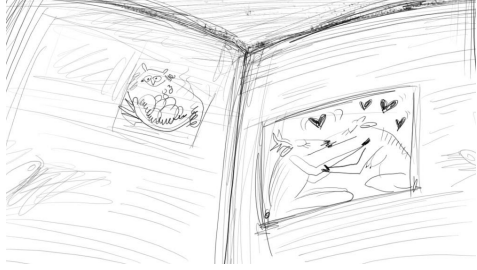

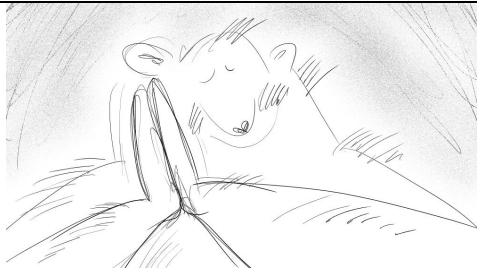

PŘÍLOHA P I: SCÉNÁŘ ANIMOVANÉHO FILMU „NĚCO ZA NĚCO“

PŘÍLOHA P II: VÝTVARNÉ NÁVRHY K FILMU „NĚCO ZA NĚCO“

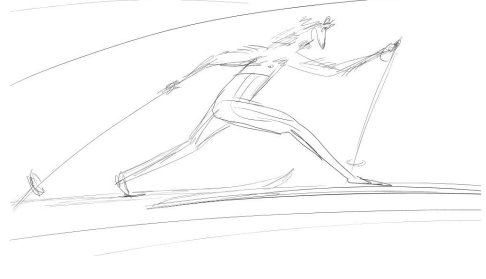

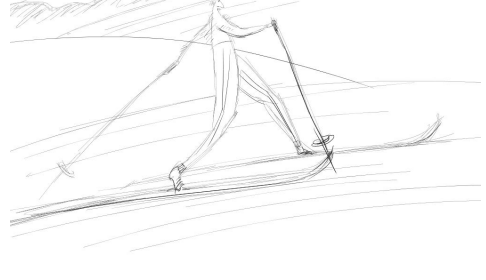

PŘÍLOHA P III: OBRAZY Z FILMU „NĚCO ZA NĚCO“

PŘÍLOHA P I: SCÉNÁŘ K ANIMOVANÉMU FILMU „NĚCO ZA NĚCO“

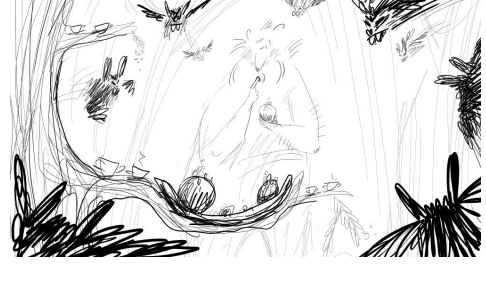

		akce	ostatní popis záběru	čas
1.		chalupa na zasněžené louce, na samotě	VC	00:03
2.		medvědoidní velký tvor popíjí kafičko		00:06
3.		snídá, chleba mu nechutná, našťvaně ho zahodí	širší záběr na tvora	00:13
4a.		odhozený chleba		00:14
4b.		na chlebu vyrostou houbičky	nájezd na VD	00:16

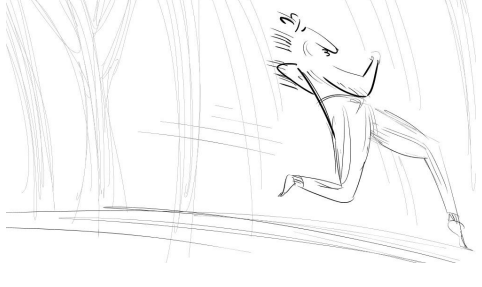
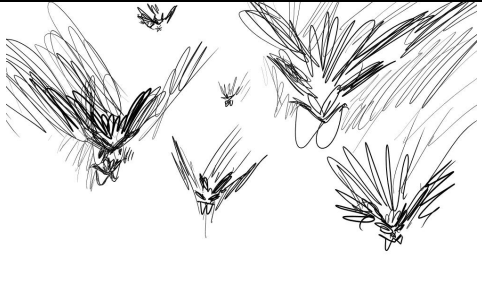

5.		<p>u stolu, stejně jako když snídal, čte noviny</p> <p>rozesmutní se nad tím co vidí v novinách</p> <p>rozzuří se, ve vzteku sbalí noviny, hrnek i talíř do kuličky</p>	pomalý nájezd	00:30
6.		<p>otevřené noviny</p> <p>samotář otáčí strany, vidíme fotky šťastných rodin a párů</p>	bližší nájezd na fotky	00:40
7.		<p>otevře okno, s úsměvem se nadechne, je krásně, čas na běžky!</p>		00:44
8.		<p>zaraduje se a „zašustí“ rukama</p>		00:46
9.		<p>povytáhne si „gatě“</p>		00:48

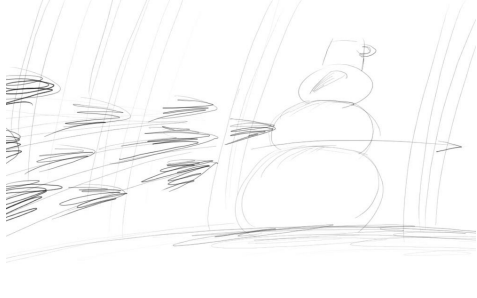

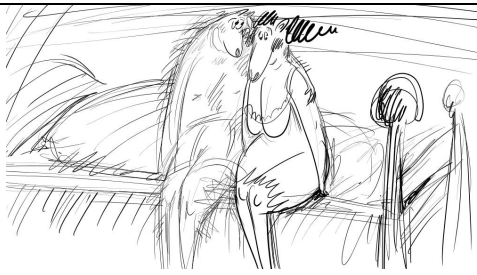

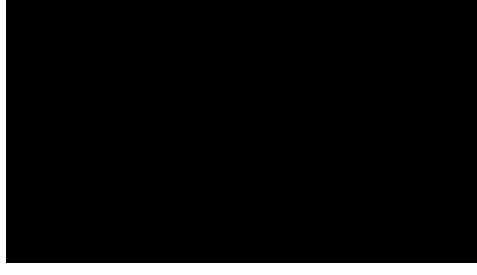
10.		před chaloupkou, běžky v ruce, je připravený vyrazit		00:50
11.		a vyráží!		00:53
12.		blaho, je ve svém živlu		00:56
13.		běžkuje dál a dál		01:00
14.		a dál		01:04
15.		a je to pro něj slast		01:07

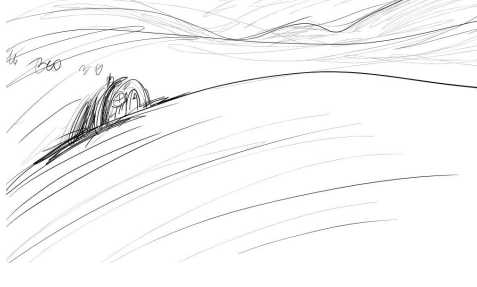

16.		<p>najednou zavětrí vůni, co se vane z lesa</p>		01:11
17.		<p>vůně ho zatáhne do lesa</p>		01:15
18.		<p>zahlídne strom s mísou koblíh a mini kafičky všude po stromě</p>	<p>pomalý nájezd</p>	01:20
19.		<p>smutný, že to nepatří jemu, ale vzápětí ho napadne myšlenka a tvář se mu rozzáří</p>		01:23
20.		<p>bleskově se rozhlédne kolem sebe</p>		01:26
21.		<p>a po špičkách jde směrem ke koblížkům</p>		01:30

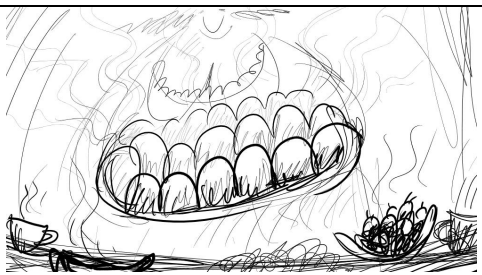
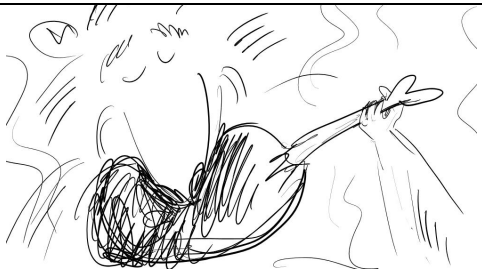
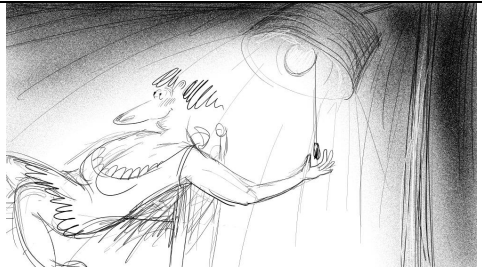

22.		<p>baští koblížky</p> <p>olizuje se</p>	<p>pomalý nájezd</p>	01:38
23.		<p>za stromem vykoukne sova, pozoruje zloděje</p> <p>zahrozí mu ukazovákem</p>	<p>nájezd</p>	01:46
24.		<p>medvěd žere dál, kolem něj se pomalu slítávají naštvané sůvy</p>		01:55
25.		<p>sůvy na něj civí, naštvané</p>		02:00
26.		<p>začnou naráz krákat na medvěda, ten se lekne, zkoprní</p> <p>zmenšuje se pomalu a náhle se dá na útěk</p>		02:04

27.		medvěd zdrhá		02:08
28.		sůvy za ním		02:11
29.		honí ho po lese		02:15
30.		medvěd dýchá co může		02:18
31.		sůvy ho stále pronásledují		02:23
32.		schová se za kmen stromu sůvy přelítnou		02:32

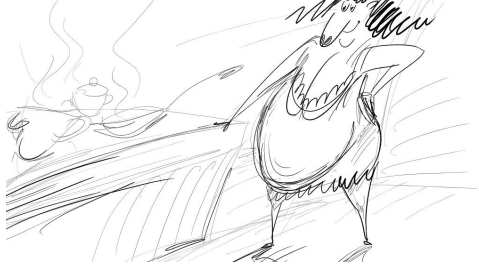

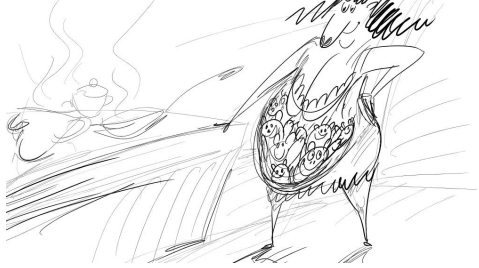
		méd'a šťastný, běží dál		
33.		sněhulák, sůvy přelítnou sněhulák se usměje a vystrčí medvědí ouška		02:43
34.		medvěd běží dál, schová se za sněhovou hroudu sůvy opět přelítnou dál		02:50
35.		vydýchává se za sněhovou hroudou najednou opařen, kouká, že sníh okolo roztává a ocitá se v chaloupce	užší záběr	03:00
36.		medvědice (samice jeho druhu) přikládá poleno do pece, sníh okolo taje, jsou oba v její chaloupce		03:06
37.		medvěd vyděšený, ale po pohledu na hrnec plný jídla a její plnou náruč mění názor...		03:15

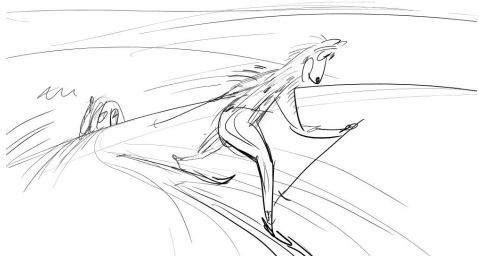

38.		medvědice na samce pomrkává, vrhá se na něj	nájezd blíž	03:22
39.		noc, samec si ženu nese v náručí domů, do svého kutlochu		03:24
40.		sedí na posteli, tulí se	pomalý nájezd	03:30
41.		medvěd láskyplně medvědici políbí		03:33
42.		samička svádí nožkou a pusinkou, zhasne lampu		03:37
43.			zatmívačka	03:40

44.		opět ráno, chaloupka na pláni, VC		03:42
45.		samotář už není sám, svůj „úlovek“ si hýčká, líbá na ručku pomalu a jistě ji přisune ke plotně	pozadí s kuchyní se odhalí až při přisunu samice	03:50
46.		pusinky		03:53
47.		on jí ochotně zaváže zástěrku, zamrkají na sebe		03:57
48.		a medvěd už se cpe, stůl plný dobrého jídla medvědice nosí plné mísy a hrnce a pekáče		04:10

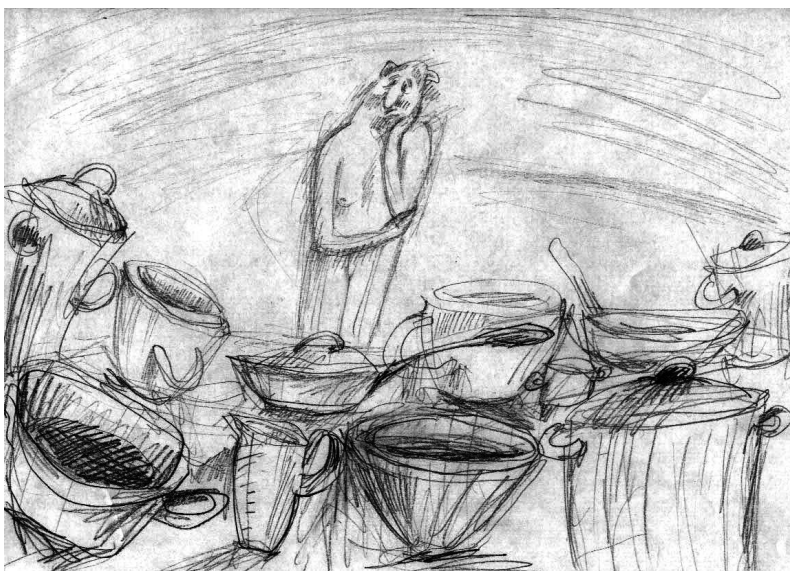
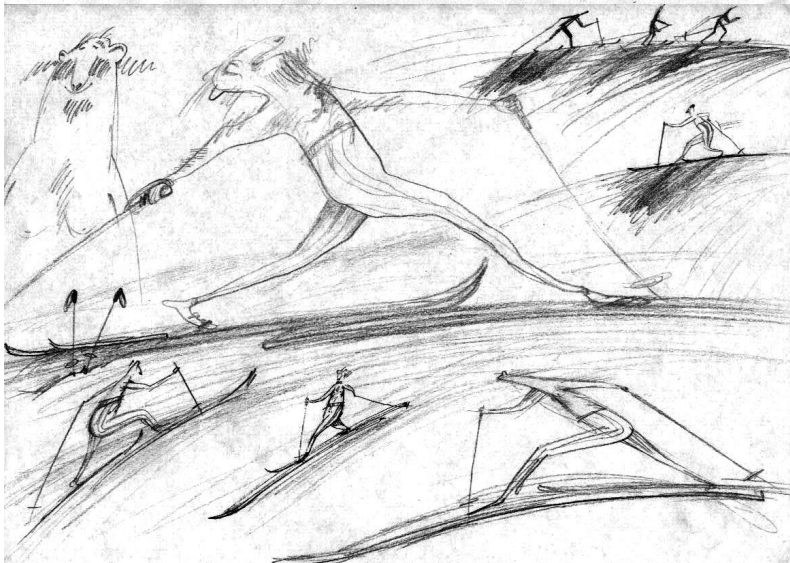
49.		pusinky		04:12
50.		ona nosí dál na stůl		04:14
51.		on se cpe a moc mu chutná		04:17
52.		mezi tím probíhá svádění a milování tempo se zrychluje, záběry opakují		04:19
53.		medvěd k ní s otevřenou náručí		04:22
54.		medvědice vyváří ve velkém		04:27

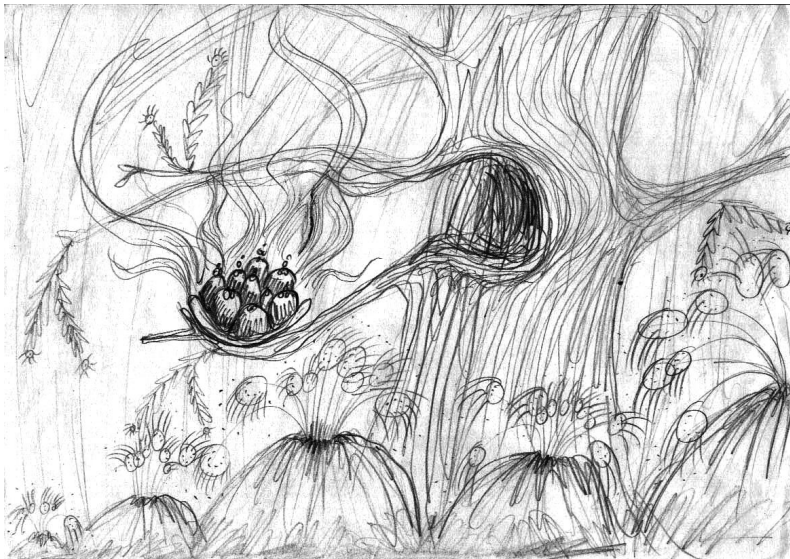

55.		<p>pohled na běžky odložené v koutě</p> <p>po skluznici běžky přecupitá pavouček a později na ní pavučina</p>		04:33
56.		<p>je smutný, už není čas na běžky...</p> <p>žena chce pořád víc a víc lásky, víc a víc vaří</p>		04:47
57.		<p>medvědice se najednou otočí od plotny a odhalí se, že má velké břicho</p>		04:53
58.		<p>méd'a se zastaví, kouká jako zmrazený</p> <p>kuřátko mu vyklouzne z pravačky a šlehačka z koblihy na levačce steče</p>		05:00
59.		<p>představa medvěda, že se jí hemží malí medvědi v břiše</p>	nájezd na její břicho	05:04

60a		<p>medvěd zdrhá na běžkách pryč, vyděšený, smutný</p>		05:08
60b		<p>jede na běžkách, skleslý</p> <p>najednou ho něco zatahá za hůlky za jízdy</p> <p>objeví se za ním v řadě několik malých běžkařů, táhne je na hůlce</p>	<p>záběr se postupně rozšiřuje</p> <p>přejezd přes všechny malé medvědy, nakonec odjezd na VC, titulky</p>	05:30

PŘÍLOHA P II: VÝTVARNÉ NÁVRHY K FILMU „NĚCO ZA NĚCO“

PŘÍLOHA P III: OBRAZY Z FILMU „NĚCO ZA NĚCO“

